

HISTORIA DE L'EDUCACIO.

PROFESSOR: Pere SOLA i GUSINER

A.- OBJECTIU.

- a.- Descobrir les dimensions històrica i social del fet educatiu.
- b.- Familiaritzar-se amb la metodologia bàsica d'aquesta branca històrica.
- c.- Relacionar activament l'Història "General" de l'Educació amb els grans trets evolutius de la història general de / les civilitzacions (Història de la filosofia, de l'art, / de les ciències i de les tècniques).
- d.- Connectar l'història "General" de l'educació amb l'evolució cultural i educativa a nivell de país, comarca i localitat.

B.- TEMARI.

- 1.- Introducció a l'història de l'educació: concepte, objecte i mètodes de la disciplina.
- 2.- Història de l'educació i les seves fonts. Aspectes interdisciplinaris.
- 3.- L'Història local del fet educatiu: importància i metodologies.
- 4.- L'educació a les civilitzacions orientals: l'herència secular i el seu pes en l'història educativa contemporànea.
- 5.- La gènesi dels sistemes educatius moderns: els precedents clàssics (Grecia i Roma).
- 6.- La gènesi dels sistemes educatius moderns: els precedents cristians i medievals: de l'ensorrament de Roma a l'emergència de la burgesia passant per l'assentament del feudalisme.

- 7.- Humanisme i Renaixement. Reforma i Contrarreforma: L'arqueologia del col·legi modern.
- 8.- Absolutisme i educació: el Barroc i el naixement de la / Didàctica.
- 9.- La pedagogia de la Il·lustració: aspectes filosòfics i / polítics.
- 10.- L'educació peninsular de la fi del Barroc a la crisi napoleònica.
- 11.- La Revolució francesa i el seu impacte a l'àmbit educatiu.
- 12.- L'educació als països germànics: de l'il·lustració a / l'idealisme alemany.
- 13.- L'ensenyament a Gran Bretanya i Amèrica entre Il·lustració i Liberalisme.
- 14.- La prehistòria del sistema educatiu modern als Països Catalans i la influència dels corrents i pràctiques educatives forasteres: l'educació entre l'absolutisme i el liberalisme burgès.
- 15.- Estudi i treball: la formació tècnica i professional a / l'edat Moderna. La crisi de l'artesanat i dels gremis. / Les primeres propostes d'articulació de la teoria i del treball productiu. Propostes utòpiques i proto-socialistes.
- 16.- Amèrica llatina: de l'educació colonial als sistemes educatius nacionals. El pes de l'història en la problemàtica contemporània d'aquests territoris.
- 17.- Aspectes evolutius de l'educació en el marc familiar, en especial a l'edat mitjana i a la moderna. Les teories / d'Ariès.
- 18.- Aspectes rellevants de l'Història local, comarcal i nacional de l'educació als països Catalans fins a la consolidació plena del sistema escolar: liberalisme burgès.

C.- METODOLOGIA.

Cada tema serà exposat pel professor. Hi haurà dues avaluacions

escrites de comprovació de l'adquisició de continguts del programa. La primera d'aquestes proves serà a finals de gener i / la segona a finals de curs. Consistiran en ambdós casos en quatre preguntes sobre la part de programa vista, que el professor donarà per anticipat. L'alumne haurà de contestar-les en 2-3 / holandeses, indicant les fonts bibliogràfiques emprades.

Important: a cada avaluació, un 10% de les respostes escrites seran revalidades oralment mitjançant tria pública per sorteig.

Per a l'avaluació final, a més d'aquestes proves (que comptaran un 50%), caldrà fer un treball monogràfic de sensibilització i d'iniciació a la recerca històrico-educativa, el qual podrà ser sobre aspectes d'aprofundiment d'algun tema del programa. Aquest treball s'haurà de dur a terme preferiblement en / grups de 4 - 5 persones. Suposarà l'altre 50% de l'avaluació / total. En alguns casos el professor entrevistarà el grup abans de qualificar el treball, "El qual s'haurà de lliurar en el / decurs de la setmana de represa de les activitats després de / Setmana Santa".

La col.laboració de l'alumne en les activitats normals (presentació de problemes o sub-temes del programa, participació positiva en els debats del grup-classe, col.laboració en l'organització de sortides de treball, etc) serà considerada com un element més d'aprofitament del curs per part de l'alumne, i com a tal també serà objecte d'avaluació.

Cada treball de grup d'iniciació a la recerca haurà de ser aprovat en les seves línies essencials (tema, objectius i estratègia de treball) pel professor. Per a això caldrà que Abans del 15 de novembre tots els esquemes hagin estat entregats al professor, el qual els examinarà i aprovarà. Es fixarà d'altra / banda, una setmana del mes de març per a discutir amb els grups la marxa dels treballs, abans de la seva estructuració i redacció definitiva.

D.- INDICACIO TEMATICA PER ALS TREBALLS D'INICIACIO A LA RECERCA.

Sense pretensió d'esgotar els suggeriments, diguem que els treballs poden versar sobre:

- a.- Escoles i altres institucions d'ensenyament en una / perspectiva històrica.
- b.- Educadors.
- c.- Moviments locals, comarcals, regionals i nacionals d'educació.
- d.- Detecció i anàlisi de fonts inèdites, de tipus municipal, per exemple.
- e.- La situació educativa en un determinat àmbit geogràfic en una conjuntura històrica concreta, un canvi de règim, una guerra, una revolució, etc.
- f.- Història d'un determinat mètode d'ensenyament a partir de fonts primeres.
- g.- Recollida, catalogació i anàlisi de material escolar i didàctic utilitzat en èpoques passades.

E.- BIBLIOGRAFIA BASICA.

Es donarà bibliografia suficient per a preparar cada tema i / també per a enmarcar correctament el treball d'iniciació a la recerca. Alguns manuals generals d'utilitat per a seguir aquest curs, són:

- BOWEN: *Historia de la educación occidental*, T. I i T. II, Ed. Herder, Barcelona, 1976-79.
- DE VROEDE: *Tendances actuelles en Historie de l'Education*, Full informatiu - Jornades d'Història de l'Educació, 1980, Girona, p.p. 7- 23.
- FORNACA: *La investigación historico-pedagógica*, Ed. Vilasar-Oikos, 1978.
- Obres de JEAGER i MARROU.
- MYERS: *La educación en la perspectiva de la Historia*, México, 1966.

PONCE.

SANTONI RUGIU: *Historia Social de la Educación*, Ed. Ref. De la Escuela, Barcelona, 1981.

TIBBLE: *Introducción a la ciencia de la Educación*, Buenos Aires, 1976.

Per a l'Edat Mitjana, la part de CLAUSSE dins DEBESSE. MIALARET, *Historia de la Pedagogia*, Ed. Oikos- Tau, Vilasar.

HERR: *España y la revolución del siglo XVIII*, Madrid, 1984.

HUIZINGA: *El otoño de la Edad Media*, Madrid, 1962.

LE GOFF: *La civilización del Occidente medieval*.

MONES, J.: *La llegua a l'escola*, Barcanova.

El pensament escolar i la renovació educativa a Catalunya, 1933-38.

WEIMER: *Historia de la Pedagogia*, Ed. Uteha, México, 1961.

Historia de la infancia, Alianza Universal, Madrid.

MORANDO: *Pedagogia*, Barcelona, 1971.

Obres de PESTALOZZI (o antologies), PESET, M. i J. L.: *La Universidad Española, ss. XVIII y XIX: Despotismo Ilustrado y Revolución Liberal*, Madrid, 1974.

SOLA, P.: *Cultura popular, educación i societat al Nord-Est Català*, 1987-1959, Girona, 1983.

En particular, però, es recomana la lectura meditada de l'obra de JEAN- JACQUES ROUSSEAU *Emile où l'éducation*, a l'edició / crítica catalana publicada per EUMO (Vic).